

Norske trolldomsprosesser

Prosessnummer: 418b

Tiltaltes navn: Kristoffer Pedersen

Årstall: 1642

Sted: Davik i Sogn og Fjordane

fol. 71b.

Knud ibidem och Johannes Høines att vidne
 dieris sandhed, hvorledes forne Anne Høines
 wor med faren der hün komb tilbage egien
 fraa prestegaarden efftersom hün sig beklæ-
 gede, att Oluff Sørensen hinde slagett
 haffde: gjorde dj dieris bogerad, och
 proffuede først Ribberst, att hand med
 dj andre sich bid fraa lensmanden
 Pæronius Mochelbost, att dj schulde fahre
 til Høines, och besicke Anne Høines efftersom
 hün sig haffde beklaget att vere slagen,
 daa affkledde hün sig til beltededett,
 och haffde offuermurett sin krop med
 siere, och kroppen wor oppusen, och
 der dj rorde hinder, kipedede hün sig, och
 klagede att hün war om offuer hundes
 krop, dogh dj saa icke nogen blodhugh
 paa hinder, desle scheede otte dage
 effter att Oluff Sørensen förde hinder
 med mact fraa Høines,

Anne HøinesOluff Sørensen

fol. 72a.

Det same proffuede forne Knud Klaurum,
 och Johannes Høines, end och sagde
 forne Johannes, att dj maatte beere
 baade weed och wänd for hinder wdj
 otte dage,

Anders Knudsen Bremb proffuede, att hans
 quinde, maatte beere mad til hinder, och
 hundes mand wdj fiortten dage, efftersom
 hundes mand er baade siugh, och blind,

1641-1646. (Dokument fra Bergen)

Daaiugh schibbred

fol. 686.

Jedmundsdaaler
Anne HoinesOluff Sændsen DegnepoldAnno 1642: dend 21: Decemb: sast sagesing
paa Endall, nærerende Kong maytts fougeth
erlig, och wellact Peder Laurizen, Jffvør
Ankersen sornschriffvør, och aff lüngrestelt:

Olland More lensmand,

Oluff Befseuig .

Wilrich Sigdestad,

Salomon i Hauffnen

Knud i Rogsund —

Anders Hansen Daügen

Christen Mochelbost

Oluff Wälen

Rasmus Endall

Thorben Mochelbost,

Knud Förde,

Samuel Reenefs

Christen Huseuogh,

Olland Berlou

Jacob Rodegen,

Omoch Daügen,

Hans Schram

Rasmus Yldernore

Anders Mochelbost,

fol. 69a.

fol. 69b.

Fougden eschede Oluff Sændsen Degnepold
vdy rette, for hand forleden waar slogh
Anne Jedmundsdaaler, Hoines, och
silspürde hanom hior fore hand slogh
hinder och küad aarsag til wor, att

hand om natterbiede hende kinder fraa
hindes küps, och hindes grander icke wiste
hior hün wor hentkommen, och förde
hinder til Selliö prestegaard med sig:

Derbil säarede hand, att erlig och
gudfrödig qüinde Marene Söffrensdaater
h: jsaachs hustru haffde befalett hannom,
att hende för: Anne Höines, til prestegaarden
om hün wilde bekiende hüs ord hün för
för: h: jsaachs qüinde haffde sagt, thil-
spürde förgden hannom attter hüs ord
hün haffde sagt, derbil säarede för:
Oluff, att hün haffuer sagt, att hand
wor aarsag til, att h: jsaachs barn wor
siugh,

fol. 70a

Anne Höines
Oluff Sündren

Dereffter bleff Anne Höines tilspürtt,
hiorledis tilgich fraa förste Oluff Sündren
kom til Höines effter hinder, herbil
säarede hün, att om natten der hün
haffde lagdt sig hos sin mand, kom en
op til hinder wdj stüffuen, och sagde
til hinder, att h: jsaachs broder Peder
förgensen wor wed soen, och wilde tale
med hinder, och saa stod hün op, och
gich til siop, och der hün nederkom,
wor Oluff Sündren der, och slogh hinder
neere och münd til blod, som och
andensledy paa hindis Bröps, och misse
hün wdj same sho skender, och wred

fol. 70a

hinderes nose krüm, och lozh hinder saa
 vdi baaden med sig, och förde hinder emod
 hinderes vilie til Selliö prestegaard, och
 berette for^{ne}: Anne Höines att aarsagen wor,
 att hün aff forsch^{ne}: Oluff Sündsen bleff
 hent, att hün for nogen tied tilforne wor
 vdi prestegaarden hos h: Jsaachs hosdrue,
 och eblant andet^t til spürde h: Jsaachs
 hosdrue hinder hüd hinder siünes, om
 hinderes siüge barn, och daa siürede
 hinder, kand schie, Asbrich^[sic], Oluff Skandsens
 giünde haffuer giörtt ded,

fol. 70b.

Anne HöinesOluff Sündsen

Dereffter efftersch^{ne}: proffe bleff fremesket
 att widne dieris sandheed hüd demomⁿ,
 om denne sags teiligheed witterlgtt er:

Först Jacob Nielsen Klicher vdi Selliö gjorde
 sin bogerad, och proffüede, att dend
 18 aprilis forleden kom h: Jsaach, och
 hans hosdrue Marene Sörensdaaber saa
 och for^{ne}: Jacob Klicher fraa Füre och
 hiemb til prestegaarden, och der dj
 hiembkomb, wor Oluff Sündsen, och
 for^{ne}: Anne Höines tilforne didkommen, och
 en liden stünd dereffter paa gaarden
 silspürde Marene h: Jsaachs for^{ne}: Anne
 Höines, om hün nu wilde bestaa hüs
 ord hün haffde sagtt for hinder tilforne,
 om Oluff Sündsens giünde, och der hün
 ded icke wilde vdrige, thilspürde hün.

fol. 71a.

hinder, om hün iche haffde sagt, att
Oluff Sündsens qüinde Asbrich Knudsdaatter
wor aarsag til, att forre h: Jsaachs eldsde
sön, wor saa meget siüg, och daa
säarede forre Anne Hoines, att hün haffuer
sagt det, och der er flere som det siger
end hün,

Anne Hoines
Oluff Sündsen

Det same proffüede Hans Rasmussen
Hammer, daag endaa meere, att Oluff
Sündsen, och hans qüinde; wor aarsag
til h: Jsaachs borns siügdomb, som
Anne Hoines daa berette, hülche forre proff
hün iche künde benecke, Oluff Sündsen
wor dend tied wdj prestegaarden sielff
tilstede, och bekiende, att Anne Hoines
haffuer hannom, och horbrue forschre sagh
sillagt,

fol. 71b.

Føigden sagde, til Oluff Sündsen, att
dersom sligt med hannom befindes
schall hand til fyers, och daa säarede,
i: som Morten Lind Jørgen Christoffersen,
Christen Lind Niels Hiernmüdsen Oluff Sche,
Hans Madzen borgere wdj Bergen, och
Niels Mortensen proffüede:| att dersom
hand schall der til, daa schall der en
med hannom dogh dj iche wiste hüd
hüd hans meening wor:

Herefter bleff fremeschett Rübbert Staurum,

fol. 72a.

Berebbe for^{re} Johannes Hønes, at hand, och hans grander søgte effter for^{re} Anne Hønes vdj three dage, der Kluff Sændsen haffde hinder vorst fört, och dj icke wiste hvor him vor henkommen,

Anne Hønes
Kluff Sændsen

fol. 72b.

Anders Kluffsen Wendmelsuigh gjorde sin boger ad och proffuede, at hand vor med Kluff Sændsen, der hand hente Anne Hønes fraa for^{re} Hønes, och hand vor ved boden, och Knud Jelsmündsen Kilen, hans husemand Rasnüs som nu er vdj byen, vor oppe effter hinder, och for^{re} Anders gick ett lidett stöcke fraa boden, och der hand fornam, at dj kom neder, gick hand i boden, och ett lidett stöcke vdj marchen, gaff him ett storet roeb aff sig, och der him kom vdj fieren faldt him, och slog Kluff Sændsen hinder offuer münden, och wred hinder vdj nesen, men icke slog hinder siden vdj baaden, och for^{re} Kluff sagde til hinder, du uest alied til want at fare vd shil haffs, och böde folck, nu schalstu komme vd med en hast; daa suarede him, at him böder demom mett olie, och grafs.

Fremeschede forinden aff Kluff Sændsen, om hand haffde flere proff vdj dend sagh, hvoril hand suarede noch som nu er,

fol. 72 b.

Föngden tillspürde förre Anne Höines om hün
 icke haffuer lest offuer folch vdi saltt eller
 ochsaa hielpen nogen mest olie, och grass,
 hiörtil hün särede nej:

Och berette Oluff Süendsen att förre Anne
 haffuer werett hos Jon Hagenigh, och
 begerett att wille hielpa hans daader:
 Noch hos Erich i Krages, begerede att
 wille hielpa hannom efftersom hand haffde
 vndt vdi sin ryggh. noch hos Isach i
 Pinneberg, att wille hielpa hannom,
 noch hos Jettmünds quinde vdi Effuen:

Noch berette Oluff att hün wor hos
 hannom sielff, och wille böde hans son
 Knud Oelsen, mens hand ded icke wille:

Beneckede hün, att hün aldrig haffuer
lest vdi saltt, men ellers bagede folch
 med grass, och steen: Och sagde hün
 kunde sage steen vdi thünen,

Effter saadan teiligheed satte föngden vdi
 restle, om forskre Anne Höines, och förre

Oluff Süendsen for throidombs konstler dj
 huer andre haffuer tillagtt, icke begge
 bör att straffes paa dieris liff:

Och hün sielff bekiend att haffue bagett
 folch med grass och steen: och wor
 lomb begerende,
 Hertil vdrreffnd, Oluff Kesseuig

Anne HöinesOluff Süendsen

fol. 73 a

fol. 73a.

Knud Förde, Samuël Reenes, Christen
Nüsewogh, Elling Berlou, Salomon Häuffnen,
Knud i Rosvünd, Jacob Rodegen,
Rasmus Yster hore, Anders Mochelbost
Hans Schram, Christen Mochelbost

fol. 90b.

Anne Köines

Oluff Süendsen

Da effler dj denne sagh offuerweide och
efflerdj for^{re} Anne Köines er siltaght att
bode folck, och hün sielff bekiende att
bade dennom med gras och steen och
wij icke widere wide kiorledis hün med
hindes legedomb ongaar, och icke
nogest wist endnu, att domme Oluff
Süendsen fraa hans liff, haffue dj paa
dend günstige Offrigheeds gode behagk
denne sagh wdj sex wgers beleenhende
optagen, desemedelertied widere att
komme wdj forfaring kiorledis hün med
sin legedomb ongaar, och Oluff Süendsen
nogest widere offuerbewises kand,

Foigden tilböd, Oluff Süendsen Degnepold,
och for^{re} Anne Jesomünderdaater Köines,
att dj schaffer nöigactig borgen for dend
sagh, eller och börge for sig sielff
indtil sagens wddrect,

Sdaedy schibbred,

Anno 1643 Dend 24 januarj Blegg albründelig

fol. 76b.

sageting holden paa Borchne aff Kong
mayts: fougeth, erlig och wellact Peder
Lauridsen, nærerende dend sommschriffuer
Jffuer Anderssen och aff laingredled vdj
Daawigh schibbred,

Oluff Hesseuigh,	Knüd Förde
Samuëll Reenes	Elland Berlöu,
Knüd i Rogrænd,	Salomon Kauffnen
Christen Huseuigh	Christen Mochelbost,
Jacob Rodegen	Hans Schram,
Anders Mochelbost	Rasmus Yllernore,

Anne Høines
Oluff Sændsen

fol. 77a.

Laingredled aff Gladz schibbred,

Rasmus Borchne,	Peder Borgund,
Rasmus Kalleenes	Peder Runderim
Oluff Olsen Odenes	Jacob Rosen,
Jon Rodungen	Dauid Rodungen,
Toffuëll Schiabsad	Jacob Dragh,
Hans Hammer	Oluff Eide,
Oluff Weduig	Oluff Hansen Odenes,
Peder Robergh	Hans Dybedall,

fol. 79b.

Same dagh eschede fougden bett Peder
Laurizen Oluff Sændsen Degnepold vdj
rebbe som och war vdj rebbendj Jendall
vdj Daawigh schibbred dend 21 Decemb:
sidstforleden, efftersom Anne Jethmündstaaler
Høines haffuer hannom sillaght, att hand

fol. 90a.

var aarsagh: til at hedelig och wellerd
mand h. Jsaach Jørgensen sogneprest
thil Selliø prestegield, hans eldste søn er
saa meget siugh, :

Fremkøbt hand for retten, och thilspørde
føjden hannom, om hand icke sagde,
der hand loig Anne Høines fraa sitt
hümp, och haffde slagett hinder neese,
och mind thil blod. Nu din
dieffuell, nu schallt du intet giøre mig
thie ieg haffuer foelt blod wd paa dig:
hüichest hand icke kunde benede:

Anne HøinesOluff Sændsen

Ommod for^{re} Oluff Sændsens angiffuende,
att h. Jsaachs hustru, Marene Soffrensdaaler
schulde haffue befalett hannom att hente
Anne Høines til prestegaarden, suarede
hand schriftlig, att for^{re} Oluff Sændsen
haffuer aabenbarlig loiget hinder paa,
mens der hand spørde derom bleff hannom
suarett, hand kunde giøre hüichest
hannom löstede Anne Høines
schulde well icke fragaa hüs hün hannom,
och hans quinde tillagtt haffde:

Herefter bleff fremeschett efferscho^{re} proff,
som giörde dieris bogerad, och proffuede.

1: Först Heltge Amundsen paa Kollmen, proffuede:
att Zacharias Simensen paa Kalso som.

fol. 80v

Kaffuer forre Oluff Sændsens daaker skil
 ecke, for nogle aar siden beffuerede thill
 bett h. Jsaach, alden march landschylt
 smør som forre Kelle anammede, vdi
 huikehet smør Oluff Sændsen bekiende,
 at kaffue tillagtt alle march och der
 forskre Kelle ded opschar, war ded fullt
 med stoe salt, och bleff fort thil thing,
 och besickett, mens siden ded thil prest-
 gaarden egien bleff kiemboret, och i
 kielderem indrast, bleff saltet deraff
 bordt, och ingen wiste huorledis saadant
 thilgich, eller huor ded kenkomb, och
 smoret stod egien:

Anne Hornes
 Oluff Sændsen

Thilspurde fougden den forre Oluff Sændsen
 om hand icke bar had til bett h: Jsaach
 for hand ded aabenbarett kaffde, /: effter.
 som hand strax dereffter fich meen paa
 sin meele, /: huortil hand suarede nei:

//

2 Oluff Throlleboen som kaffuer forre Oluff
 Sændsens søster till ecke, proffuede, at
 vdi Jon Danielsem paa Midgaard hans
 brøllup, daa tj ware druckne, komb
 hand, och forre Oluff Sændsen vdi ord
 sammen, om dieris punge, huikeken tungest
 schulde were med penge, daa sagde Oluff
 Throlleboen til hannom lad oss schicke bid
 effter demom, huortil Oluff suarede, kand
 sche din pung schall icke were saa
 tung inden aar, och dagh her effter,

fol. 81a.

fol. 81a.

som dend nu er, siden kom Oluff
 Trollebøin i diswerre; vdi lieermaal med
 en hans hustru's slect, och hans boedglod
 derfaare bleff dømt vnder kong mayst:
 som wor ungefærligh fyrgetyffue, och vj rdr:
 och derforuden gaff thil krigt k: mayst:
 for hans fred et hündre rdr:
 Fremdelis berede hand att forschne Oluff
 Süendsen icke haffuer giort hannom noget
 andet ont, end att hand wandrode
 hannom, for ded loffe, att hand haffde
 loffuett hannom, att hans püng inden
 aar, och dagh icke schulde were saa tung
 som dend nu wor, och ey kunde
 benecke, att forne Oluff Süendsen jo haffuer
 werett beröcket, for en throidmand.

Anne Körnes

Oluff Süendsen

3 Thomas Andersen Degnepold proffuede, att
 forne Oluff Süendsen haffuer sagth thil
 hannom du schalt aldrig bliffue meere
 mand, end du nu eest, ey heller lide lenge
 paa din overfader Oluff Ellingsen paa Schrum,
 och istrax dereffler dode forne Oluff,
 efftersom hand war siugh liforne, mens
 hand icke wiste om Oluff Süendsen war
 aarsagh dertil, och forne Thomas sielff
 er en stachell, och berede at forschne
 Oluff Süensen alied haffuer werett for en
 throidmand beröcket:

fol. 81b.

4 Oluff Nielsen paa Kilen proffuede, att der

fol. 81b.

gaar snach om for^{re} Oluff Sændsen, att
hüemb som hannom emod giör, och haffuer
ord med, daa loffuer hand att ded schall
angere dennom, och dereffter wederfares
dennom ont, och er for boldomb berödet:

5

Jon Andersen Hageuigh proffuede, att hannom
och for^{re} Oluff Sændsen en gang komt nogen
brevle emellom paa byveien, och dj schildef
ad vdi en hauffen kaldes Dreffoen, och
daa sagde forschre Oluff Sændsen til
hannom du schalts foe en fanderis
ferd, och allt din ess, och slect, och vdi
sane aar sich hans daater Maridde
jonsdaater outt vdi kindes heell, som hün
gich karsch, och foer paa stüffgüllen, saa
dj maatte holde hinder vdi sengen for
smertte och pine hün, saa hartich sich,
och haffde, och dereffter sich hün nogen
egedomb aff for^{re} Anne Höines, /: som dogh
lidest kialp, / och bleff kindes foed saa blöd,
att hüs hardt hün brod paa gich ind i
foden, och formedelst en liden kiep, hün
derudj brod, suall dend siden op saa
hün iche bleff thilpasse vdi ett gandsche
aar dereffter, och fremdelis berette
att for^{re} Anne Höines same tied sagde, att
forschre Oluff Sændsen haffde giörtt hans
daater ded paa. Ydermeere faaregaff
for^{re} Jon Hageuigh att der hand wor ong
kom der nogen brevle emellom hans moder

Anne HöinesOluff Sændsen

fol. 82a.

fol. 82a.

Pirgelle ^{hustru} Degnepold, och for^{re} Kluff Sündsen
och sbrak dereffter bleff hün sing, lige som
hün war wanüistig; och sagde for^{re} Jon
Kogeiugh, att hand ey künde benecke att
for^{re} Kluff Sündsen jo for en broldmand
er beröckelt:

6:

Joseph Jochümsen Rödbergh proffüede, att
elffue aar siden forleden alle helgen affden,
wor föngden Peder Jörgensen hos hamon, och
anammede kong maydt: schatt, och same
sied fallt föngden och forschre Kluff Sündsen
nogen ord emellom, om hüs sild Kluff
haffde fangett, och forbt Joseph berette,
att hand icke wiste, om hand saalde
nogett wdj dieris saale, eller ey, och der
ded bleff nü aff skills, sagde for^{re} Kluff
Sündsen, ded dj haffuer fixeret mig
denne afften, schall en betale inden faa
skünder: Da sagde for^{re}

Peder Jörgensen, kudad meener du dermed:
hüortil for^{re} Kluff Sündsen swarede,
med loy, och rett; Och Skridis
natt effter desse scheede affbrende forbt
Josephs hüüfs, och gaard, med mistedeelen
ald hans eiedeler, mens hand icke wiste,
om for^{re} Kluff Sündsen wor aarsagh
derüdj eller ey: Dogh well haffuer
hört att hand for broldomb er
beröckelt:

Derhos bekünde hand ochsaa att hand

Anne KöinesKluff Sündsen

fol. 82b.

1641-1645.

fol. 82b.

i lige maade haffier hørt, att forschne
 Kluff Süendsen's fader, Süend Knüden
 Degnepold, och saa for broldomb war beröddet.
 Daa sagde forne Kluff Süendsen, er andett
 icke wosant, daa er ded wosant paa min
 fader:

7: Thomas Andersen Holleüigh proffuede, att
 hand for nogen aar siden, med Kluff
 Süendsen och andre flere wor til bröllops paa
 Midgaard wdj Willuogstund, och om afftenen,
 bleffue lagde wdj en sengbo til sammen,
 och forbt Thomas Holleüigh, laa hos en
 mand näufflig Niels Sellernefs, daa stod
 forne Kluff Süendsen op aff dend sengh, som
 hand sig nedlagt kaffde: och komt for
 dend seng att sdaa, som forbt Thomas
 Holleüig, och Niels Sellernefs laa paa, och
 sagde, her ligger en, mig bröster att giöre
 en wloekemand aff hannom, huer til forne
 Niels säarede, Günd beware ofs, huent er
 ded, daa sagde forbt Thomas ded er mig,
 och dermed sagde til forschne Kluff Süendsen,
 Günd er sterckere end dieffuelen, och du
 er, och giöre saa korps for sig, och
 bleff liggendis, Om dagen
 dereffter som war söndagsmorgen, dj
 bleffue satt thil bords, schuede forne
 Kluff Süendsen, maden som stod for
 hannom fraa sig, offuer paa forbt
 Thomas Holleüig op wdj hans fängn, och

Anne Bönes

Kluff Süendsen

fol. 82a.

mötte hand för sig, med henderne, och fick
 maden silbage egien, och gjorde kors för sigh,
 och gick fraa bordet, och foer fardende till
 kirchen, och berette hand, att for^{ne} Oluff Sündsen
 och hans moder altid kaffier werelt beröckelt
 för bröddomb:

8: Aslach Andersen Wage proffüede, att Thidemand
 Christoffersen ih: ungeferlich för thj aar
 forleden sagde för hannom att hand, och
 for^{ne} Oluff Sündsen ginge vdi selschab
 sammen fraa Halsor, daa sagde Oluff
 Sündsen til Thidemand bliff icke vdi selschab
 med Aslach Wage, |: efftersom dj laa ferdige och
 wilde reigse til byen, |: thj ig kaffier loffüest
 hannom en dryck: Delle for^{ne}
 Thidemand wed sin bogerad proffüede, och
 derhos berette att hand, och for^{ne} Aslach, saa
 well som alle granderne paa for^{ne} Wage,
 neste dagh effter fore paa en boed til byen,
 och som dj med en god böi wilde löbe vdi
 häuffren, Hindoen, wilde baaden icke lyde
 styren, mens lob rett ind paa landet, och
 dersom h: Oluff Lind med sine folck, och
 schibboed icke haffde reddett demom, daa
 haffde dj mist, ald dieris föring, om dj end
 sielff med liffüest kunde haffue kommett
 vdi land, der effter laa for^{ne} Aslach siugh
 ett gandsche aar omkringh, och berette forsk^{ne}
 Aslach, och Thidemand, att forsk^{ne} Oluff
 Sündsen altid kaffier werelt beröckelt för

Anne ^{1.} Hornes
 Oluff Sündsen

fol. 85b.

broldomb, och forne Aslach sagde, att forskre Oluff
Süendsen fader wor och wdj hans leffuendes
liffue for broldomb beröcledt:

- 9: Telling Olsen Wedingen proffuede, att wdj ett
julegeslebrud i Kragens, sagde forne Oluff
Süendsen, jgh kand foe raad til saa
mange penger, att ieg kand betale ald
Woxen med, som er paa ded nesten, ett halff
Kierchesogen, hiad hand dermed miende wiste
hand iche, mens ellers nochsom witterligt
wor, att hand alied for broldomb haffuer
werest beröcledt, och ded same hörd om hans
foreldre,

Anne HoinesOluff Süendsen

- 10: Jettmünd Berloffsen Throlleboen, och Oluff Jens^{on}
Ockholm, proffuede huer for sig, att forne
Oluff Süendsen haffuer indelt ont giort
dennom, men ellers well haffuer hörd röde
att hand er en broldmand, som er wdj
meenige mands münde der wdj sognest
saauell som andenstedt:

fol. 84a

Till forskre proff huer for sig suarede Oluff
Süendsen att dj sagde hannom ingen
sandheed paa:

Kermost bleff Anne Jettmündsdaater Hoines
eschet wdj rette, som i lige maade dend 21
decembris sidst foreleden wor wdj rette paa

fol. 84a.

Jendall i Daawigh schibbred:

Fremkomb hün for retten, och bleff aff fougden
 tilspürst, om hün endmü wüde were dj ord
 besdandig, som hün haffuer dhillagt for^{ne}:
 Oluff Süendsen, och hans qüinde, att dj schüde
 were aarsagh til bett h: Joachs eldsse söns
 süngdomb, küorsil hün säarede icke att kand
 beneede, att hün jo ^{sagde ded,} haffuer ^{mey's haffuer} ingen proff, och
 wüdsbiürd, demom ded att kand offuer
 bewise: By heller med rette
 künde for^{ne} Oluff Süendsens hosbrue
 Adrich^[sic] Kündsdaaler saadant billegge:

Anne Höines
 Oluff Süendsen

fol. 84b.

Bleff erhelt efflersch^{ne} süende proff, som
 och wüj forsch^{ne} Oluff Süendsens sagh proff^{ne}
 haffuer, och daa giörde dieris bogerad:

Först Oluff Nielsen paa Külen proffüede,
 att for nogen tied siden, wor hans
 qüinde falden wüj en wsedüanlig süngdomb,
 och daa komb for^{ne} Anne Höignes till hinder,
 och siöd en drygh aff münngodd, /: men
 küad hün derüj komb, eller deril brügte
 wiste hand icke: / som hün schüde dricke,
 och gaff hinder nogett saltt att ade, och
 strax hün haffde edelt ded bleff hün helbrede:

Dede for^{ne} Anne Höines icke künde fraagaa:

Bernest proffüede for Hagering att for^{ne}
 Anne Höines komb til hamom, och wüde

fol. 84b.

lege hans daadler, som kasterligen haffde foett
 out vdi sin heel, med stoer smertte och pine,
 och for^{ne} Anne faaregaff, att forsch^{ne} Kluff
 Siendsen haffde gjort hinder ded paa, som
 berövt er, och brügte hün til same
 legedom en kande lybsch oll, som hün siöd
 gras vdi, och bagede hinder dermed, mens
 om hün bestte deroffuer, eller brügte andett
 vdi ölett end gras vider hand icke, dogh
 same hinderes legedom hielp lidett:
 Hertil säared hün, att hün icke brügte andett
 end gras dertil:

Anne Hoines
 Kluff Siendsen

fol. 85a.

Föjden tilspürde hinder hual slags gras hün
 brügte til saadan hinderes legedom säared
 hün, röd, svart, hvid, blaa, och alle
 haande farffue gras, mens gaff ingen
 näuffn derpaa:

Kind Olsen Degnepold gjorde sin bogered,
 och proffuede, abt ungeförligh for fire aar
 siden, kom hand aff förde, daa mötte
 for^{ne} Anne Hoines hannom ved en gord
 kaldes Krogen, och effter hinderes egen be-
 kiendelse, haffde en anden kjerling med sig
 paa baden ved näuffn Gurj, bode paa
 Reknes, och er ved döden affgangen, som
 rodde med hinder. Och berette
 for^{ne} Kind att hün lagde om borde
 med hannom, och fick hannom, ett halff
 schillings bröd, och bad hannom nogle gange,

fol. 85a

att hand schülde ade ded, och der hand ded
 icke wille ade sagde kün, du schaltt ade ded,
 dett er nogett andett end bröd, noch sagde kün
 ded er wist andett end bröd, men hand fick
 kinder ded egien och rode fraa kinder, dette
 benede kün:

Ydermere proffüede,
 att hand wor megelt ilde foren wdj sin foed,
 och paa nogle aars tied icke künde gaa
 derpaa, daa erböd kün sig, att wille lege
 hamom men hand wille icke, dette
 kün ey benede künde.

Anne Høines

Bliff Süenden

fol. 85b.

Bliff kün aff fögden tilspürtt, om kün icke
 haffte werelt paa en gord kaldes Halsör
 och hiülpett med sin legedomb, en qüinde
 samesledy, wed nafn Gündele Thostenkater,
 som wor megelt siugh, och schröbelig,
 som kün först hordelig benede, dogh
 siden bekiende, att kün wor der, och fick
 en flescheschinche, och andett meere for sin
 romagh och legedomb:

Noch tilspürde fögden forskre: Bliff
 Süenden, om hand icke haffuer sagt,
 att naar andre farer wd att fische, daa
 rider Anne Høines hiemme och dricker,
 boade öll, och wuin, küortil hand säarede,
 att kün sielff haffuer sagt ded, mens kün
 ded benede.

fol. 85b.

Bidy schibbred

Anno 1643: dend 24 januarj bleff sageting
holden paa Lünd, aff kong maytts. förgett
erlig, och wellact Peder Laurizen, overierende
dend sornschriftuer Jffuer Anckersen, och aff
längredelt,

Arne HoinesOloff Siendén

fol. 86a.

Rasmus Mochelbost
Oloff Sellebach
Krud Staurim
Oloff Engeland
Michell Aare
Anders Bremb
Casper Noddall
Steffen Alsager,
Rübbert Staurim,

Jacob Lind
Jugebrett Lochen
Waldemar Noddall
Görte Skahoug,
Oloff Seffdeland,
Hans Mochelbost
Krud Balchues,
Steffen Kaffs ags,
Rasmus Myegaard.

Rübbert Staurim beklagede, att nu forleden
juell kom Rasmus Jeldmündsens, ^{sin} i bidem Steffen,
och Oloff Jørgensen thil Rübbert sin dör, och
sende bid ind thil Rübbert att hand wilde
komme wd, som hand och gjorde daa
sagde Steffen, och Oloff Jørgensen til hannom
hwi hielp du iche dend gründe paa thingett
nemlich Arne Hoines, och i ded same sprauch
Oloff thil med en kniff, effter Rübbert, och

fol. 86a.

hand gick ind i stüffuen, och hans günde
bleff schoen vñ haanden,

fol. 101a.

Daaing schibbred,

Anne Höines
Olüff Süendsen

Anno 1643 dend 23 februarj forordned
sleffnesschiffu vñ Ylterdaingen aff Kong mayhts:
föngelt vñ, och wellact Peder Lärigen verue:
rende dend sornschiffu för Jffuer Anckersen, och
aff Längretted,

Olüff Kesseing
Samiell Keenes
Kniid i Rogsund
Christen Huseingh
Jacob Rödegen
Anders Mochelbost
Anders Hanten Däingen
Pasonis Häuffu
Wilrich Sigderdal,

Kniid Förde
Ölling Berlou
Salomon vñ Häuffnen
Christen Mochelbost
Hans Schram
Pasonis Ylternore
Mogens Gotteberg
Enoch Däingen

fol. 101b.

Same dagh eschede föngden bet^t Peder Lärigen
Olüff Süendsen Degnepold, och Anne Jeldmünds-
saaber Höines vñ rette, som och wore vñ rette
paa Jendall dend 21 December 1642. och
vñ Borchne vñ Stadz schibbred, dend 24 januarj

fol. 101b.

sidsforleden, for hand aff for^{re} Anne Høines er
 tillagt, att were aarsagh til h: Isaac vdi Sellis
 hans eldste søns siugdomb, och hün med
besning for siugdomb ongaas schall;
 möste di vdi rette, och bleff opløst aff ting-
 bogen, hüs for retten vdi dend sagh forsk^{re}
 löende dage er passerit!

Oluff Svendsen DegnesedAnne Høines

Herefter bleff fremeschett efftersch^{re} proff^{re} dieris
 sandhed att vidne, och bekiende hüs
 demom om for^{re} Oluff Svendsens och Anne
 Jettmünddaabers bedriffer witterligt er,

- 1: Pasmus Jøsen Borchne proff^{re}uede, att hand
 med Jacob Rosen och Peder Rødberg Läng-
 rettesmand vdi Stadz schibbred wore siden ^{daa siugett} ^{Juor paa Borchne}
 hos Gündeke Thostenstaaber Halsø, och daa
 bekiende hün for demom, att for^{re} Anne
 Høines komt til kinder, och vilde hielpe kinder,
 efftersom hün kaffde ont vdi kindes foed,
 och siød en ølost, och kom peber
 derudi, och legte vdi peberet, mens hüs
 ord hün derbil brugte, wiste hün icke, och
 siden bad kinder, att hün schülde legge
 same ølost wed kindes foed three gange:
 Dernest thogh for^{re} Anne Høines forsk^{re}
 Gündeke kindes egett forklede, och gjorde
 en pose der aff, och lagde dend fuld mett
 haffrekorn, och siød vdi vand och bad
 kinder legge dend tree gange wed foden,
 saa schülde ded bliffue bedre med kinder,

fol. 102a.

fol. 102a.

mens det hielp lidet och derfaare gaff kinder
en flescheskinke, och sex eller siuff march
smør,

Forschne Anne Høines benede, att hün iche
haffde best vdi peberett:

2: Otle Bluffsøn Wedmelsüigh giörde sin bogerad,
och proffuede, att hand same siel förde för:
Anne Høines til Halsöer, och der dj kom til
lands stod der en hest vdi fiiren, som hün
reed op vdi gaarden; men hün ordan hand wor
wiste hand iche thj det wor märcht,

Anne HøinesOtle Bluffsøn

Heremod proffuede forbt Pasmüs Ebbesen,
att forskne Gündele Halsöer sagde for hamom
och dj mend som wore med hamom hos
kinder, att dj iche haffde send nogen best
til siös emod för: Anne Høines, ey heller wor
dentied paa för: gaard, eller vdi grandeschabet
der omkring enden hest eller hors,

fol. 102b.

Hertil svarede för: Anne Høines, först, att hün
iche reed op til gaarden, och strax dereffter
sagde att det wor ett groa hors hün reed
paa:

3: Forbt Pasmüs Jösen Porchne, och Hans Dybedal
proffuede, att dj wore i lige maade efter
thingest wor holden vdi Porchne hos Jsaach
Pedersen Pellebergh eller Störüigh, och daa
bekiende hand for demom, att för: Anne
Høines kom til hamom, och wilde lege hamom

fol. 102 b.

1: efftersom hand kaffuer en onderlig siugdomb; och wor hos hannom wdj rüff wgers tied, och loffuede, att hün schüde flj hannom sitt helbrede, dertil kaffde hün beckenett aff fünden wdj kircken, och siöd klüngerödder borch, och lagde wdj beckenett eblant heede steene, som hün der sil forne wdj lagts kaffde, och satte hannom deroffuer, och kaffde ett asklede offuer hans koffüest, hülchett hand maatte brüge siende gange om dagen, dogh ded hielp slett inbt och ligger hand endnu wed sengen som hand kaffuer liggett koerleie, wdj 14: eller 15. aars tied, och gaff hand hinder wdj wahre, och penge rüff rdr. och der forüden wdj andre maader kossede offuer, andre rüff rdr paa hinder, och nödde hün hannom sil att hand maatte giffue hinder en gedell att hün icke brügte nogen leesning offuer hannom, som Jacob Nielsen Klicher schreff dette hün icke benede, och sagde att same gedell lenge siden er borste, effterdj ded er langgt siden hün wor hos hannom.

Oluff SiendesenAnne Köines

2

fol. 103 a.

4: Ydermeere proffuede Pasmus Jösen att hand war hos Oluff Piörnsen Oppedall och bekiende hand for hannom att hans hosdrue for nogen rüm tied siden war megett ring effter hundes barnafödsell, och forne Anne Köines komt sil dennom, och bleff der paa gaarden wdj otte dage, och bagede

fol. 103a.

hinder vdi bad melt grafs, siden wasche de hinder met brendeuin, och dereffter thogh karffue, och leeste derudj, och band det paa hinder, men kuaad ord kün derbil brügkte, wiske hand, och hans günde iche, och bleff kün dereffter helbred:

Anne Hoines

Oloff Siuendsen

Fremdelis berette for^{re} Pasmus att forsch^{re} Oluff Piörnsen bekiende, att for^{re} Anne Hoines sagde til hannom, der kün foer der i fraa egien, dersom ieg iche haffde kommet til din kone, daa haffde kün lunge siden werest död, och gaff hand hinder for for hinder wmagh en rdr.

Penechede kün att kün iche leeste vdi karffuen:

fol. 103 b.

5: Knud Olsen Degnepold proffuede, att for^{re} Anne Hoines kom til Peder Jffuersen vdi Kragenes, som haffde ett siugh barn, och sagde enten foer barnett snartt sin helben eller det döer snartt, siden drogh kün barnett egiennom jorden, och otte dage dereffter löde det:

6 Ydermeere proffuede hand att hand ungeferlich for ett aar siden war vde om til fische med sin drengh, och for^{re} Anne Hoines desemedelersid kom til hans kosdrue, som wor meget sorgfuld for hannom, for hans borttwerelse, daa bad for^{re} Anne hinder, att kün iche schülde grede, kün schülde flj hinder en

1641-1645

fol. 103b.

vng Karl igjen paa Høines, som nu vor paa
byveigen, om hinders mand for^{re} Knud vor
bortkommen.

7: J lige maade proffuede hand, att nu for
kort sid siden Anne Høines vor fengselet
soalde hand med hinder, och daa sagde hün
sil hannom, fordj du haffuer proffuet paa
mig, schaltu, dine böen och böneböin
grade, och ieg schall aldrig giffue ded sil
forend ded bliffuer haffnd:

Anne Høines

Oluff Siendeen

2

fol. 104a.

Disse forskre thre proff benedele hün:
Och efferdj dette er megelt blind sagh, bleff
den optagen med förgdens vilie inddil saa
lenge hand saauell som schriffueren sig hos
wouis günstige welb: h: slotzherre, och
fronne h: länghmand derom kunde raadfore:

Förgden eschede vdg rette Christoffer Pedersen paa
Anrestad, och hans günde Kristj Permsboaler
som och war vdg rette paa Hore dend 14
aprilis 1642. for ett stöcke smör dj haffde
sold sil Oluff Oelsen Schee borger vdg Bergen,
som war megen whümsched vdg, efftersom
proff, och widnisbiurd daa derom bleffue
forhörd,

Bleff nu i dagh fremeschett effterskre^{re} proff
dieris sandhed att vidne, och bekiende,
hüad röcke dj haffuer hörd, om for^{re} Christoffer

fol. 107a.

Pedersen Mirestad, och hans quinde Kristj Rasmirsaaber, och gjorde huer sin bogesed for sig, och proffuede som folger,

Anne Knuds

Oluff Siendsen

fol. 104b

Anders Oelsen paa Moeckelbost, Niels Nielsen paa Peerie, Oluff Oelsen paa Thodland, och Olund Oelsen paa Nore proffuede huer for sig, att dj haffuer hortt och wd langsommelig lied haffuer goed bygdesnach, att for^{ne} Kristj Rasmirsaaber Mirestad saa och hundes moder Soimeie Nielsdaaber Hegedall som wed doden er affgangen haffuer wereld for broldombs konster beroceltt, mens gierningen wiste dj indelt aff.

Isaach Andersen Backen proffuede, att hand haffuer hortt bygdesnach, om for^{ne} Kristj Mirestad och hundes moder, att dj for broldomb war berocelde, mens icke wiste om dj wore schyldich derudj: Och foregaff att hand haffuer siert for^{ne} Kristj sin moder, och sackede hinde god, att hün handlade med hannon som en erlig quinde:

Ydermeere bekiende hand, att hannon, och for^{blet} Christoffer Mirestad som er for^{ne} Kristj Mirestads mand, en gang kom nogen ord emellom, wed bartholomej Sieder, och daa sagde Christoffer til for^{ne} isaach, du schalbt foe scham, dereffter bleff hand singh, och laa saa til juell nest folgende, men icke kunde beschylde for^{ne} Christoffer derfaare:

1641-1645.

fol. 104b.

Anders Pettersen Backen proffuede, att hand
haffuer hört att forskne Kristj Miresdad, och
hendes moder for broldomb haffuer overrett
beröckelt: Och berette videre, att hand, och
forne Christoffer Miresdad, engang wore vdi
wienschaff sammen, och daa loffuede hand,
att forbit Anders schulde foe scham, och
lang tied dereffter misse hand tho Boör,
men icke kunde beschylde forskne Christoffer
derfaar:

Aune HoinesOluff Siendsen

fol. 105a

Erich i Backen, Oluff ibidem Sebiörn hore
Christen Jonsen Miresdad, Oluff Pedersen ibidem
och Jacob Nauffne, proffuede att dj haffuer
hört att forskne Kristj Miresdad, och hendes
moder for broldomb haffuer overrett beröckelt,
men deris gierninger wiste dj icke:

Poffuell Miresdad proffuede same ord, och
ydermere, att hand haffde ord med forne
Christoffer Miresdad, och daa loffuede hand,
att forne Poffuell schulde foe scham, och
dereffter lob en ginge fraa hannom som
hand fand död liggende vdi marchen 14 daghs
tied effter dend wor borttloven, men icke
kunde beschylde Christoffer derfaare:

Niels Mortensen boende ved søen paa
Miresdad proffuede, att hand i lige maade
haffuer hört att forne Kristj Miresdad,
och hendes moder for broldomb wore beröckelt,

fol. 105a.

och beblagade att forsk^{ne} Christoffer Muresdad
allied haffuer liggelt vdi had med hamom,
och hans hosdrue, och dogh meest med hinder
och ont er hamom aff for^{ne} Christoffer Loffuelt,
och verre er hamom wederefarett dagligen en
sied effter anden, om Christoffer er schyldich
derudj eller ey wiste hand icke.

fol. 105b.

Menige laingredsmend, och allmie som paa
gullfuet stod bekiende vdi huer andens munde,
att dj haffuer hoert bygdesnack om forsk^{ne}
Krisj Muresdad och hinder moder, att dj for
broldomb er berocede, men kuad dieris gier-
ninger er det wiste dj icke:

Anne Bomes

Oluff Luenden

Forsk^{ne} Christoffer Pedersen Muresdad, och
hans hosdrue for^{ne} Krisj Rasmusdaader,
hoiligen suare och benede att dj aldrig haffuer
brigt nogen broldomb,

Dend sagh optogh forinden til werdere erfaring,
proff, och widnisbiurd, och eschede borgen for
forsk^{ne} Christoffer, och hans guinde, att dj
schulde bliffue tilstede ^{til sagens} vddrect:

Rasmus Pedersen Nauffne, och Oluff Johansen
Lefeldall sagde god, och borgede for for^{ne} Christoffer,
Rasmus Ytter hore, Anders Rasmussen Hegedall, och
Oluff Rasmussen ibidem sagde god, och borgede for
for^{ne} Krisj Muresdad, att dj schall bliffue tilstede til
sagens vddrect, och saa fremt dj inden des borstrommer
saa beplede borgensmendene att verre vdi sleden
for demom egien:

Daaning schibbred,

fol. 1226.

Anno 1643: dend 18 sept: ware forsamlet vdi
Daningen, Kong maysts: føygeth erlig, och wellact
mand Peder Laurizen, Jffuer Anchersen sornschriften,
och aff laingretted som skilforne ware
skilneffnd, vdi Oluff Sændsen Degnepold, och
Anne Jeddmondsdaater Wignes dieris sagh att
Kiende:

Anne WignesOluff Sændsen Degnepold

Oluff Nesseling,
Samuël Paxnes
Telling Berlon
Hans Schram
Christen Mochelbost
Rasmus Ytter hore,

Knud Forde,
Knud vdi Rogsund,
Salomon i Hauffnen,
Jacob Rodeggen,
Anders Mochelbost,

Och effterd; Christen

Wignesogh som proffuene tilforne hordt haffuer
iche vor tilstede, bleff vdi hans sted aff
føynden tilneffnd Brock Andersen Jnderdaningen:

Same dagh sechede føynden bett Peder Laurizen
atter vdi rette Anne Jeddmondsdaater Wignes,
som mett atschillige Rogelery haffuer ongoett,
flige maade sechede hand vdi rette, Oluff
Sændsen Degnepold, for hand aff forre Anne
Wignes er tillagth att schall were aarsagh

fol. 123a.

fol. 123a.

Skil h: Jsaachs eldste søns siugdomb, och Skil
Jon Bagetings doaters siugdomb vdi hinders foed,
med videre proff, och widrisbiurd paa dennom
begge forhuerffuetter,

Först vdi Jendall dend 21: Decem: 1642:
derneft paa Porchne dend 24: January 1643: end
och vdi Därigen dend 23: feb: ned effter
hülchett aff skingbogen bleff oplæst, baade
proffuene och dieris siuar derpaa,

Anne HoinesOluff Suenesen

Effter saadan beskylding proff, och widris-
biurd, först, att Anne Jelsmündsdaater
haffuer læst, vdi peber, och karffue, end och
hülpen en giinde med salt, och anden
bedriff meere, sette foigden paa kong
maytts: och woris giinsdige h: stotzherrers
oelb: Henrich Thotles wegen vdi rette, om
hün icke bör att rönne förigt kong maytts:
riiger, lande, och förstendomme, och wor domb
begerende:

I lige maade sette vdi rette, om forschne
Oluff Suenesen for saadan lillagde sagh
aff Anne Jelsmündsdaater, proff och widrisbiurd
icke bör att giöre sig frj siuff tholffe skil sin
dell effter löigen, och wor i lige maade
domb begerende:

fol. 123b

Da effter di denne sagh haffuer offuer-
weist, och randrogett, och effterdi den befindes:

fol. 1236.

1. Først alt Anne Jelsmündraallere Hoines haffuer giffuen Oluff Nielsen paa Kilen sin giinde, seldt alt ode for en vœdianlig siugdomb hui haffde, och strax hui haffde edelt seldtett bleff hui helbrede, som proffuen vdiiser den 24 januar 1643:

Anne HoinesOluff Sienndsen

2: Dernest proffuett dend 23 febr: 1643. alt for^{re} Anne Hoines gaff Giindele Halsor, peber som hui leete vdi for hundes siugdomb, som hui maatte sage til sig vdi o'lost:

3: End och efflor hundes egen bekiendelse alt hui reed etl graa hors, fraa soen op til for^{re} Halsor, hui chett hui først benædede, och ded siden bekiende, huirom bleff proffuett, alt der vor kuerchen hest eller hors, vdi dett bygdelag deromkring, der hui vor paa for^{re} Halsor:

4: For ded fierte haffuer bringt beckennett aff funden, alt hielpe praach Pellebergh, och nodde hamom til, alt giffue sig en vedell, alt hui ingen besning bringte offuer hamom

fol. 1242.

5: For ded femte haffuer leest vdi Barffue, och bunden paa Oluff Biornsen Oppedals giinde, for hundes siugdomb,

6: och for ded siette haffuer drogett Peder Jffuersen

fol. 1242.

Kragenes hans barn egiennom jorden for sin ringdomb, mett andet kundes bedriff meere,

Wiste dj icke rettere herudj at kunde kiende, end at kun jo bor derfaare, at romme, och endtunge, hoigbt kong maytt: riger, lande och forstendomme, effter hoigbt kong m: forordning derom dat: Kiobenhaffns slot dand 12 octob: 1612:

Anne Wines

Oluff Siendren

Pkelangende Oluff Siendren Degnepold, daa effterdj hannom aff forre Anne Jettmunds: daaber Wines forst er skillegtt, att owere aarsagh skil h: Jsaachs eldste sons, och for Bageungs daabers ringdomb, och proffuene mieder indstemmer, att kun kand kaffuer loffuet out, er out wederfarett, dogh dj icke wilde beschylde hannom, mens eller for en broldmand altid kaffuer werett berocelt hultskett of siunes icke att kand regnes for mummessagh,

fol. 1246

wiste dj icke rettere herudj at kunde kiende, end att forsehne Oluff Siendren for saadan tillagde sagh, och proff, jo bor att giore sin doll sielff tholffe icke were schyldich wdj nogen broldombs konst, eller nogen out skilfoelt, inden ett fierding aar hereffter, kun dett icke scheer daa att bliffue wed sagen: